

Stockholm 2008-12-02

Socialstyrelsen

Remiss – Socialstyrelsens föreskrifter om praktisk tjänstgöring för psykologer

Sveriges Psykologförbund har givits möjlighet att till Socialstyrelsen lämna synpunkter på ovan rubricerade förslag till nya föreskrifter.

Förbundet välkomnar en omarbetning av föreskriften, men anser att det är orimligt att göra skillnad på de krav som ställs på privat kontra offentlig verksamhet när samhällsutvecklingen går mot en allt större privatisering. Därför bör kraven på verksamhetens omfattning etc. i 6 § flyttas till 2 § och utgöra ett allmänt krav på all verksamhet som erbjuder PTP. Denna 2 §, som då skulle komma att innehålla de allmänna kraven på tjänstgöringen skulle även kunna utvecklas med en skrivning om syftet med PTP: ”Syftet med PTP är att vidga och fördjupa de kunskaper som förvärvats under utbildningen. Genom att tillämpa dessa i praktiskt psykologarbete under handledning skapas förutsättningar för yrkesverksamhet i självständig ställning. PTP ska ge tillfälle till både yrkesmässig och personlig utveckling”. Vidare vore det i 2 § önskvärt med ett förtydligande av att tjänstgöringen genomförs utifrån kraven ”som ställs i högskoleförordningen för psykologexamen”.

I 4 § föredrar förbundet att ordet bedömning ersätts av ordet diagnostik som är ett bredare begrepp och en central del av psykologisk verksamhet, vari innefattas att tolka symtom och undersökningsfynd och sammanfatta en patients tillstånd. Diagnostiken ligger till grund för specifik behandling, fortsatt utredning, råd mm. Vidare bör ur samma bestämmelse uttrycket ”olika personalgrupper” utgå då det är överflödigt och t o m något missvisande då handledning och utbildning av även andra grupper torde inräknas här.

Vidare önskar förbundet att ett tillägg om tjänstgöringens innehåll, motsvarande SOSFS 1999:5 6 §, införs: ”PTP-psykologen ska under sin tjänstgöring regelbundet beredas möjlighet att delta i arbetsledning och ges inblick i administrativa rutiner, såsom verksamhetsplanering och uppföljning samt formerna för medbestämmande. PTP-psykologen ska vidare medverka i kompetensutveckling på arbetsplatsen.

Uppräkningen i 6 § av vilka uppgifter som lämnas socialstyrelsen i ansökan bör tas bort ur föreskriften. Huvudsaken måste vara att verksamheten håller en viss kvalitet (där kraven bör framgå i 2 §) – och detta kan sedan visas på olika sätt, varav ett sätt är att intyga de punkter som tas upp i uppräkningsdelen. Är förhållandena inom en viss

verksamhet t ex redan kända för Socialstyrelsen kan det inte vara nödvändigt att intyga dem igen.

Förbundet saknar en reglering av hur man hanterar frånvaro av olika slag, t ex föräldraledighet, sjukdom etc. i föreskriften. Det är viktigt att säkerställa att alla kan fullgöra sin PTP och att exempelvis en kortare tids sjukdom inte ger orimliga konsekvenser för den enskilde. Vidare saknas i föreskriften en reglering av vad som gäller för möjligheten att fullgöra sin PTP-tjänstgöring utomlands.

Ordet handledningsplan i 7 § bör bytas ut mot arbetsplan då ordet handledningsplan för tankarna till en tidsplan för handledarträffar – medan arbetsplan förtydligar att det är en plan över innehållet i tjänstgöringen som avses.

Förbundets mening är att en timmes handledning är i minsta laget. Vi rekommenderar själva minst 2 timmar per vecka. Kraven på handledaren bör kunna utsträckas till att handledaren förutom att vara en legitimerad psykolog som har minst 3 års erfarenhet av yrket, denne även ska vara verksam inom samma verksamhetsområde som PTP-psykologens tjänstgöring avser.

När det gäller intyget som handledaren skriver vill förbundet lyfta problemet med de fall där handledaren efter fullgjord tjänstgöring inte anser sig kunna intyga PTP-psykologens lämplighet. Det är inte en vanligt förekommande, men likafullt en allvarlig och svår situation, både för handledare och för PTP-psykolog. Beslutet att inte godkänna riskerar också att i brist på tydliga riktlinjer bli subjektivt och i värsta fall godtyckligt. Det är inte en rättsäker tillämpning att PTP-psykologen i dessa fall står helt utan intyg och därmed utan möjlighet att ens göra en ansökan om legitimation som psykolog. Med dagens ordning saknas dessutom möjlighet till överprövning av detta ingripande beslut.

Förbundet vill därför föreslå ett handledarintyg i två delar. Där handledaren i första delen intygar att PTP-tjänstgöringen är fullgjord och vilken fördelning på respektive verksamhetsområde som förevarit. I intygets andra del skulle handledaren få besvara frågan ”anser du att ovannämnda person är lämplig att arbeta som psykolog i självständig ställning” med att antingen kryssa för ”ja” eller ”nej”, varvid ett nej-svar ska motiveras. Det blir därefter Socialstyrelsens sak att efter ansökan om legitimation ta ställning till om motiveringen till att personen inte rekommenderas vidare är tillräcklig för att neka legitimation. En sådan ordning skulle medföra att beslutet om att meddela legitimation hamnar på rätt instans, dvs. Socialstyrelsen, vilket är mer rättssäkert för den enskilde (som då också får möjlighet att överklaga).

SVERIGES PSYKOLOGFÖRBUND

Lars Ahlin
Förbundsordförande

Nikki Vagnér
Ombudsman/jurist